

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 177/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátkou Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kost'ovou, Pod Donátom 5, Žiar nad Hronom, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 36 Up 692/2019 z 13. septembra 2019 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 36 Up 692/2019 z 9. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 36 Up 692/2019 z 13. septembra 2019 (ďalej aj „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) a uznesením okresného súdu sp. zn. 36 Up 692/2019 z 9. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“, spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd v upomínacom konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) vedenom pod sp. zn. 36 Up 692/2019 rozhodoval o odpore podanom sťažovateľkou napadnutými uzneseniami.

Sťažovateľka podala odpor proti platobnému rozkazu okresného súdu sp. zn. 36 Up 692/2019 z 10. júna 2019 (ďalej len „platobný rozkaz“). Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že elektronicky podala odpor autorizovaný zaručeným elektronickým podpisom, *„avšak nebol zaslaný prostredníctvom <https://www.justice.gov.sk> alebo poštového podniku (v listinnej podobe), ale prostredníctvom <https://www.slovensko.sk> tento bol bez posudzovania meritórnej roviny formálne odmietnutý, a to aj napriek tomu, že obsahoval všetky formálne i materiálne zákonné predpoklady...“*.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti pripustila, že odpor proti platobnému rozkazu nepodala prostredníctvom predpísaného elektronického formulára ani prostredníctvom poštového podniku, ale elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, pričom odpor obsahoval všetky náležitosti vyžadované zákonom o upomínacom konaní a aj samotným formulárom. Napriek tomu bol odpor odmietnutý uznesením vyššieho súdneho úradníka práve z dôvodu nedodržania zákonom predpísanej formy. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka podala sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu tak, že ju zamietol.

4. Sťažovateľka porušenie svojich základných práv vníma predovšetkým v tom, že podľa jej názoru došlo k formalistickému výkladu a aplikácii práva. Sťažovateľka okrem uvedeného tiež tvrdila, že došlo zo strany okresného súdu k porušeniu princípu právnej istoty, ktoré odôvodnila rozdielnym prístupom okresného súdu k elektronickým podaniam urobeným v takej forme, ako tomu bolo v práve posudzovanej veci. Napokon sťažovateľka vzniesla námietku o nedostatočnom odôvodnení napadnutých uznesení.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, čo odôvodnila tým, že nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu dôjde k vymáhaniu sumy 1 500 €, čo sťažovateľke spôsobí majetkovú ujmu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: *„Základné práva obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ].. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní, č. k. 36Up/692/2019 zo dňa 13.09.2019 a Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní, č. k. 36Up/692/2019 zo dňa 09.01.2020 porušené boli.*

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní č. k. 36Up/692/2019 zo dňa 13.09.2019 a Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní, č. k. 36Up/692/2019 zo dňa 09.01.2020 sa zrušujú a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd v Banskej Bystrici... je povinný hradiť v rozsahu 100 %... trovy konania...“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd

zistuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdení o porušení práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces tým, že okresný súd odmietol podaný odpor napriek tomu, že splňal všetky zákonom požadované obsahové náležitosti.

III.1 K namietanému porušeniu práv uznesením vyššieho súdneho úradníka

14. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, keďže ho už meritórne preskúmal na základe sťažnosti okresný súd (sudca), ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľky.

15. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

III.2 K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením okresného súdu

16. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09).

17. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

18. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo

bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

19. Zákon o upomínacom konaní je alternatívnym riešením sporov o peňažné plnenie a pozná výlučne elektronické konanie, v ktorom sa rozhoduje o vydaní platobného rozkazu, teda možno konštatovať, že ide o elektronickú alternatívu k už existujúcemu režimu platobného rozkazu, ktorý je upravený v ustanoveniach Civilného sporového poriadku. Zákon predpokladá posielanie návrhov vo forme štandardizovaných elektronických formulárov zverejnených na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Štandardizované formuláre sprevádzajú celé konanie, a to aj pre prípad podania odporu, ak je tento podaný elektronickými prostriedkami.

Vzhľadom na to, že ide o alternatívny spôsob riešenia konkrétneho druhu sporov, ktorého účelom bolo najmä urýchlenie vyriešenia určitej sporovej agendy, zákonodarca vyžaduje pre tento typ súdneho konania formálnu prísnosť v podobe formulárového konania.

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2.

Podľa § 12 ods. 2 zákona o upomínacom konaní o následkoch podľa odseku 1 musí byť žalovaný v platobnom rozkaze poučený.

22. Z citovaných ustanovení zákona o upomínacom konaní vyplýva, že žalovaný vzhľadom na svoje procesné postavenie je v určitej akceptovateľnej „výhode“, pretože na rozdiel od žalobcu má možnosť podať odpor proti platobnému rozkazu aj v písomnej

forme prostredníctvom poštového podniku. Ak sa však rozhodne pre elektronickú formu komunikácie, musí rešpektovať podmienky tejto formy komunikácie, teda formu formulárového konania.

Z uvedeného vyplýva, že nie je možné súhlasiť so sťažovateľkou v tom smere, že v jej právnej veci došlo k odopretiu spravodlivosti, keďže sťažovateľka mala na výber, akú formu komunikácie si zvolí, jedinou požiadavkou bolo, aby táto forma vyplývala z ustanovení zákona o upomínacom konaní.

23. Okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Odpor podaný elektronicky musí podľa § 11 ods. 2 ZoUK spĺňať náležitosť, a tou je použitie na to určeného elektronického formulára. Táto náležitosť odporu splnená nebola. Žalovaný bol v tomto konaní v platobnom rozkaze... riadne poučený o tom, že odpor podávaný elektronickými prostriedkami musí byť podaný na to určenom elektronickom formulári a tiež o skutočnosti, že súd odmietne odpor, ktorý nebude podaný predpísaným spôsobom...“*

Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril aj k sťažovateľkou tvrdenej rozdielnej rozhodovacej praxi týkajúcej sa posudzovania formy podávaných odporov takým spôsobom, že poukázal na rozdielne procesné situácie v jednotlivých sťažovateľkou uvedených konaniach (body 13 – 15 napadnutého uznesenia).

24. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia v predmetnej veci považuje za potrebné uviesť, že dôvodom na odmietnutie odporu podaného sťažovateľkou nebol výber portálu, prostredníctvom ktorého sťažovateľka doručila okresnému súdu odpor, ale skutočnosť, že nespĺnila požiadavku vyplývajúcu z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní (nepodala odpor na predpísanom formulári). Sťažovateľka konajúca prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu si sama vybrala jeden z možných spôsobov podania odporu v upomínacom konaní a zároveň nedodržala prísne stanovené a vyžadované formálne podmienky ňou vybraného spôsobu podania.

25. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení,

že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad okresného súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto ústavný súd konštatuje, že nezistil dôvod, ktorý by signalizoval možnosť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť, že ním došlo k porušeniu sťažovateľkou označených práv.

26. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde sa ústavný súd ďalšími návrhmi (odklad vykonateľnosti) sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu